

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus V. Argumentum. An jus nominandi ad Beneficium Ecclesiasticum donari possit sponso in Capitulis Matrimonialibus absque labe Simoniaë.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

damentale quidquam exigendi in actu præsentationis, quia hujusmodi consuetudinem, & Statuta tanquam prava, & illicita sunt reprobata tum per Concilium Tridentinum *sess. 24. de reform. c. 14.*, tum etiam per Constitutionem S. Pii V. la 104. incipien. *Durum nimis*, de qua *Bullar. nov. tom. 2.*, *Bellet. disquisit. Cleric. par. 2. §. 36. n. 23. & seq.*

- 9 His tribus casibus distinctis, nos hic versamur in tertio casu, dum Patronus præfatus non est inops, & præsentavit Titium pacto, & conditione, ut ei solveret certam pensionem purè, & simpliciter, absque reservatione beneplaciti Apostolici, ac proinde ejus præsentatio erit simoniaca, sicuti esset simoniaca, si præsentasset eundem Titium eo pacto, ut ipse loco pensionis teneretur docere grammaticam ejus filios, aut nepotes, aut alios, vel curare infirmos, cum sic Patronus pro spirituali exigeret temporale. *Gonzal. in cap. Insinuatum de simon. n. 8.*
- 10 Non obstant, quæ superius in contrarium pro ratione dubitandi afferbantur, dum absolutè non subsistit, quòd si pensio in pactum deducta à Patrono in actu præsentationis sit modici valoris, præsentatio non sit simoniaca; Distinguendum est enim, aut pensio in pactum deducta, modici valoris, nimirum unius candelæ, aut alterius tenuis summæ debetur Patrono ex lege foundationis; & tunc procedit, quòd præsentatio facta cum tali pacto non sit simoniaca, quia esset deductum in pactum id, quòd de jure Patrono debetur. Aut non debetur ex lege foundationis, sed de novo imponitur à Patrono in actu præsentationis, & deducitur in pactum, & tunc etiam si sit modici valoris, adhuc præsentatio facta cum tali pacto est simoniaca, dum simonia non solum committitur in magnis, sed etiam in parvis, ubicumque apparet de intentione, & de præcedenti pacto, ac conventione, juxta *Text. in cap. Judices II. quest. 1.*, ubi patet quinque obulos simoniam inducere, & in *cap. ex tua de simon.*, ubi de sex solidis *Gonzal. in cap. 1. de simon. n. 8. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 29. n. 98. & seq.*
- 12 Paritas autem superius deducta non officit, quia Sacerdos recipit pecuniam, ut celebret Divina non in præterium Divinorum, sed in recompensationem laboris,

ita ut videtur potiùs operas suas locare, juxta *gloss. in cap. significatum de præben. & dignit. verb. Ita quod.* Episcopus potest remittere jura Episcopalia pro annua pensione absque simonia, si annuam pensionem non deducat in pactum, & eam non percipiat propter aliquam recompensationem, sed potiùs in signum subjectionis, ut in *d. cap. Constitutus, ibique gloss. verb. Recompensationem.* Et Abbreviatores, ac Plumbatores exigunt pecuniam, pro stipendio proprii laboris, non pro pretio ipsius confirmationis. Unde paritas hæc potiùs retorquetur.

ARGUMENTUM.

An Jus nominandi ad Beneficium Ecclesiasticum donari possit Sponso in capitulis matrimonialibus absque labe simoniæ?

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus hæreditarium donari potest à Patrono.
- 2 Donatio jurispatronatus deducta in pactum matrimonii cum sponso, adeo ut aliter ipse non contraxisset, est simoniaca, secus si tale pactum non intercessit.

CASUS V.

Cum celebrarentur quædam sponsalia, sponsus in capitulis matrimonialibus donavit sponsæ cum auctoritate Ordinarii jus nominandi ad Beneficium Ecclesiasticum. Quæritur an hujusmodi donatio sustineatur citra labem simoniæ, & confirmari possit?

- 1 Videtur affirmativè asserendum. Potest enim Patronus de consensu Ordinarii donare Juspatronatus hæreditarium, ut dicam infra *Can. XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX.* Unde non est cur hujusmodi donatio facta à sponso sponsæ confirmari, & sustineri non possit absque simonia.
- 2 Respondeo tamen in hoc casu cum distinctione: Aut donatio Jurispatronatus deducta fuit in pactum matrimonii cum sponso, adeo ut aliter ipse non contraxisset: vel non? Si tale pactum intercessit; simonia realiter commissa est, nec licet dispensare sine ulla causa, ut fuit resolutum in Sacra Congregatione Concilii in *Neapolitana sub diebus 4. Martii, & 6.*

Maji

Maji 1690., & in decisionibus Comen. coram Manuel sub die 3. Junii 1689., & sub die 5. Junii 1690. coram Benincasa; Nullatenus obstante, quod donatio fuerit confirmata, & approbata ab Ordinario, quia non est in facultate Ordinarii approbare conventiones, & pacta illicita in Beneficialibus inter Partes inita, Rota in Leodien. Canonicatus 10. Junii 1709. §. Neque coram R.P.D. Aldrovando. Si verò tale pactum non intercessit, sed occasionaliter tantum in contractu nuptiali superaddita fuit liberalis donatio citra pactum, utique talis donatio licita est, ut apud Card. de Luc. de donat. disc. 10. num. 7. cum sequen.

Sacra autem Congregatio Concilii in Camerinen. Donationis 16. Julii 1695. ubi propositum fuit præinsertum dubium respondit -- Possè, si Sanctissimo placuerit, præfatam donationem confirmari ad cautelam per literas Apostolicas in forma Brevis.

ARGUMENTUM.

Præsentatus ad Beneficium, si tempore præsentationis dederit Patrono certa munera, & accusetur de simonia, an dictum Beneficium obtinere possit, & in eo institui in concursu alterius præsentati, qui de simonia non sit accusatus.

SUMMARIUM.

- 1 Non est promovendus ad Beneficium ille, qui de aliquo crimine est accusatus. Et quare num. 4.
- 2 Accusatio de simonia non privat aliquem Beneficio jam consequuto, sed eum arcet à consequendo. Intellige, ut ibi.
- 3 Ad probandam simoniam admittuntur etiam servi, & femina.
- 5 Accusatio simoniae, aut alterius delicti quotuplex sit?
- 6 Præsentatus ad Beneficium, & accusatus de Simonia accusatione calumniosa, ea non obstante potest institui in Beneficio ab Episcopo in concursu alterius de Simonia non accusati, & num. 11., & 17.
- 8 Præsentatus accusatus de simonia, & absolutus ab Ordinario promoveri potest ad Beneficium. Limita, ut ibi.
- 9 Præsentatus accusatus de simonia accusa-

Pars II.

tionem adminiculata, & legitime probata non solum non est promovendus, sed puniendus.

- 10 Pœna privationis Jurispatronatus habet locum in hujus venditione, & emptione, non verò in ejus donatione pro re temporali.
- 12 Si accusator simonia sit unus ex presentatis, oritur gravis suspicio calumnie.
- 13 Testis inimicus non admittitur ad probandum simoniam.
- 14 Ad effectum probandi simoniam, non sufficit, quod Testes deponant super simplici donatione rei temporalis de tempore præsentationis, sed requiritur, quod deponant super mutua causalitate inter donationem, & præsentationem.
- 15 Mutua causalitas inter donationem rei temporalis, & præsentationem, ex quibus probetur, & præsumatur? Vide ibi, & num. 16.

CASUS VI.

Duo fuerunt æqualiter præsentati ad Beneficium A. à Patronis, Titius nimirum, & Cajus; Titius autem paulò post præsentationem donavit uni ex dictis Patronis, qui eum præsentavit quædam vas argentea; Hinc Cajus compræsentatus, ut obtineret Beneficium, existimans hanc donationem fuisse factam intuitu præsentationis, eundem Titium accusavit coram Ordinario de simonia inducens in testes duos famulos ipsius Titii à propria domo ab eo ejectos, quibus probare contendit effectivam traditionem supradictorum vasorum paulò post præsentationem; Quæritur, an Episcopus possit conferre, & instituire in dicto Beneficio eundem Titium de simonia accusatum?

- 1 Respondendum videtur negativè; Quoniam juxta Canonicas sanctiones ad Beneficium non est assumendus ille, qui de aliquo crimine est accusatus, ad Text. in cap. tantis Daniel. dist. 81., & in cap. omnipotens de accusat. ibique gloss. verb. denunciantur Abb. num. 1. Butr. num. 5. Berro. Barbos. num. 1. Gonzal. num. 4. & seqq. Abb. in cap. cum in cunctis sub num. 4. de elect. Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 1. quæst. 9. art. 16. num. 3. Garz. de Benefic. par. 7. cap. 8. num. 6. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. §. 10. num. 40. Rot. decis. 119.

E c 2

num. 17.